

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Oktober.

4 årg. N:o 10.

LJUS I HEMMET.
— 1882. —

Sir Garnet Wolseley.

Sir Garnet Wolseley.

General Garnet Wolseley, som för någon tid sedan reste med sin stab till Alexandria, såsom anförare för 17,000 brittiska soldater, är äldste sonen till den aflidne major G. J. Wolseley. Familjen är en af de äldsta i Staffordshire, då Wolseleyska egendomen varit i deras besittning före eröfringen af norrmännerna. Någre af hans förfäder voro utmärkte officerare, och hans farfar var kyrkoherde i Tullcorbet. Han är 49 år gammal och född den 4 juni 1833 i grefskapet Dublin i Irland. Uppfostrad i en skola nära Dublin och sedermera af enskilda lärare, var han från barndomen bestämd för arméén och erhöll undervisning i militärisk historia, landmätning och fortifikation. Mot slutet af sitt nittonde år, år 1852, erhöll han en fänriks befattning i 80:de regementet, hvarefter han deltog i kriget i Birma. Han utsändes till Birma med en afdelning rekryter, och i nov. uppnådde han Rangoon. I början af mars 1853 anlände han sjövägen till Donabew och den 7 i samma månad deltog han i en drabbning mot Myattoon, en ryktbar birmansk anförare.

Den 19 mars stormades Myattoons fäste. Vid ett annat anfall sårades Wolseley ganska svårt i benet; men det oaktadt höjde han sitt svärd, der han låg på marken, och uppmuntrade sina män till tapperhet. Efter flera månaders lidanden och faror skickades han hem på sjukpermission och hade just nyss tillfrisknat, då fartyget ankom till England. Såsom belöning för sin tapperhet befordrades han till löjtnant vid ett af infanterierna.

Under den tid, då kriget utfördes mot Myattoon, var en soldat nära att drunkna i floden Iravaddy; ty han blef bortförd af strömmen vid det han badade. Unge Wolseley, som såg mannen i fara, hoppade i den hastigt löpande strömmen och räddade honom.

Den 19 nov. 1854 seglade Wolseleys regemente från Dublin och landsteg i Balaklava den 4 dec. samma år för att deltaga i det då utbrutna Krimkriget. Tre veckor derefter utnämndes han till arbetande ingenjör och under åtta månader tjänade han oafbrutet såsom sådan, med undantag af en vecka, som han tillbragte i Balaklava på sjukpermission. Han

utnämndes vid denna tid till kapten. Den 10 april 1855 blef han lätt sårad, ehuru han kvarblef på sin post. Fem dagar derefter, då han gaf order till tvenne skansgräfvare, som stodo midt emot honom, kom ett skott och afslog den ene mannens hufvud och slungade hans käkben i den andre mannens ansigte, som bestänktes med blod.

Den 7 juni erhöll han ett sår, i låret, sedan han varit på sin post i 24 timmar. En officer i hans regemente fann honom ligga på en hop af slagne, öfverhöljd med blod. Den 30 aug. hjälpte han någre skansgräfvare att med stenar fylla ett par skanskorgar som ryssarne omkullslagit, då ett skott afbrann midt i gruppen. Han hade knappt tid att ropa „gif akt!“ förrän hela sällskapet låg framstupa på marken. Skottet hade träffat en skanskorg och kringströdde stenarne med oemotståndlig kraft. En af skansgräfvare miste sitt hufvud, en annan blef skjuten i magen. Båda dogo ögonblickligen, och Wolseley sjelf, som låg bredvid dem, sanslös och betäckt med blod, tycktes äfven vara ett lik. En sergeant, som dock såg att han ännu andades, lyfte upp honom och förde honom med ett par andra mäns tillhjälp till fältläkaren. De bådo läkaren besigtiga honom. Han gjorde så och sade kort: „han är en död man,“ hvarefter han ämnade undersöka andre patienter. Wolseley som nu erhöll medvetandet och uppretades öfver detta kalla sätt att förpassa honom till en annan värld, vände på sig och sade: „jag är ännu värd många döda män,“ sålunda ådragande sig läkarens uppmärksamhet. Han var likväl mycket svårt sårad. Hans anletsdrag liknade icke en mensklig varelses, och blod flöt från oräkneliga sår. Hans venstra kind hade nästan blifvit alldeles bortskjuten. Båda ögonen voro helt tillslutna, och det ena skadades så illa, att synen derpå för alltid var förlorad. Hela hans kropp var full af sår, såsom om den blifvit pepprad med hagel. Han var äfven sårad i högra benet, så att nu båda hans lemmar voro skadade, då det sår han i Birma erhöll i venstra låret, gjort honom något halt.

År 1857 utbröt ett uppror i Indien. Den bengaliska arméén af infödingar hade börjat rörelsen genom att förstöra Meerut och anfalla Delhi, under det förfärliga blodbad anställdes i landet. Äfven här utmärkte sig Wolseley, som blifvit beordrad dit med sina trupper, i flera

strider, der det tillgick ganska hett; och efter upprorets slut utnämndes han till öfverstelöjtnant. Han var icke mer än 26 år gammal, då han erhöll denna höga rang. Derefter deltog han i en expedition till Kina, och efter en frånvaro af fyra år återkom han till England i maj 1861.

Under den korta tiden af Wolseleys militära bana, hade många tilldragelser inträffat, som gjort hans lif märkvärdigt; och han hade ofta befunnit sig ansigte mot ansigte med döden i många af de vexlande former, den antager i sin strid mot de lefvande. Han hade mött honom bland stormar och skeppsbrott; under de heta striderna på slagfältet; under form af pest och kolera, som borttrycker tusende offer, äfven bland de tappreste och starke. Han måste derföre nu, då han återsåg sitt hemlands hvita klippor, hafva känt sig innerligt tacksam mot Gud, som skyddat honom midt ibland så många faror.

I dec. 1861 skickades han till Canada och hade mycket arbete i förening med transporten af förstärkningar, utsända i anledning af amerikanernes anfall på Trent. År 1867 vid 34 års ålder, utnämndes han till generalquartermästare. År 1868 återkom han till England och gifte sig då med fröken Louisa Erskine, som åtföljde honom, då han återvände till Canada.

År 1873 anförtröddes honom befälet öfver fälttåget i Ashanti, på Guldkusten. Han skulle hejda blokaden af de brittiska fästningarne, hvilka blifvit blockerade af koffe-kalkallis vilda horder. Äfven här var han utsatt för stora lifsfaror, men företaget slutade med framgång. De engelska trupperna intogade i hufvudstaden Kumassi den 5 febr. 1874; och sedan fred blifvit slutet och konung Koffees magt tillintetgjord, afseglade Wolseley till England.

Wolseley erhöi en dag under sitt vistande i Afrika ett hemlighetsfullt meddelande från Kumassi. Det fick sin förklaring af det faktum, att konung Koffee afskickade ett sändebud till den segrande generalen, med anhållan att de brittiska trupperna måtte hejda sin framfart mot hans hufvudstad. En af de hvita fångar, som denne monark gripit, och om hvars frigifvande man anhållit, var hr Dawson, som i afsigt att varna general Wolseley för konungens afsigt att bedraga, skickade honom en biljett, i hvilken han skref: „Var god och

läs 2 Kor. 2: 11.“ En hänvisning till bibeln upptäckte hr Dawsons mening, som så skarp-sinnet doldes af detta påfund. Texten lyder så: „På det vi icke skola varda bedragne af satan! ty oss är icke ovetterligt, hvad han i sinnet hafver.“

I febr. 1875 utsändes Wolseley att ställa sakerna till rätta i Natal, hvars befolkning var mycket upprörd genom ett anfall af en höfding vid namn Langalibalele och hans stam. Äfven här lyckades han genom sin takt och sitt inflytande återställa lugnet. I nov. 1876 utnämndes han till medlem af rådsförsamlingen i Indien, hvilken syssla han lemnade för att den 15 juli 1878 afseglade till Cypern. År 1879 blef han öfverbefälhafvare i södra Afrika och tillintetgjorde konung Cetewayos i Zululandet blodiga despotism.

General Wolseley är *absolut nykterhetsvän* och talar i sin „Soldier's Pocketbook för Field Service“, utgifven år 1869, strängt mot utskänkingen af starka drycker till soldaterna samt söker inskräpa hos dem vanor af sjelf-beherskning och nykterhet.

Genom tidningarne känna vi alla till den märkliga framgång general W. haft i Egypten och de segrar han vunnit. Hvad utgången här af skall blifva ligger i framtidens sköte. Men det vissa är, att några af de löften, som finnas i Es. 19, härigenom skola uppfyllas, se v. 22—25.

General Grant.

Ulysses Grant föddes den 27 april 1822 i byn Point Pleasant i Clermont County, Ohio, tjugofem mil från staden Cincinnati. Han härstammar från den skotska familjen Grant. Vi veta, att i sjuttonde eller början af adertonde århundradet utvandrade tvenne bröder Grant från Skottland till Amerika; och från den äldre af dessa två, hvilken bosatte sig i Connecticut, härstammar generalen. Hans fader, farfader och farfadern voro i alla fall födda i Amerika. Hans föräldrar och familj synas alltid hafva varit mycket aktade.

Kort efter hans födelse rådgjordes bland släktingarne angående hvad namn man skulle gifva honom. Någre föreslogo Albert, andre Theodor, och hans farfader föreslog namnet

Hiram. En annan, ett fruntimmer, som mycket beundrade hjälten Ulysses, såsom beskrifven af Homerus, yrkade på att han skulle erhålla detta namn. Han kallades derföre Ulysses. Genom en serie af intressanta biografiska teckningar, skrifna af hans fader till en vän, få vi veta att han ganska tidigt började visa ett oberoende, sjelfständigt och oförväget lynne; och allt från den tid han tilläts gå ut ensam, förlorade han intet tillfälle att rida och köra hästar samt hjälpa sin fader med hvad han kunde. Många af hans handlingar voro typer af det som han i senare tider var bestämd att utföra. Då han vid tolf års ålder blef skickad tolf engelska mil bort med en lätt vagn och två hästar, öfvertalade man honom att stanna öfver natten för att återföra tvenne unga damer, som icke kunde resa före morgonen. Ohio-floden hade under tiden hastigt öfversvämmat, och när de vid ett bestämdt ställe skulle öfver, fann han vid de första stegen att hans hästar och vagn simmade i vattnet. De unga damerna, som befunno sig i vattnet ända till midjan, blefvo naturligtvis oroliga; men Ulysses, som med kallt

blod ledde sina hästar till motsatta stranden, befalde sina reskamrater „att vara tysta, så skulle han föra dem öfver“. Han gjorde det och har sedan dess öfvergått viktigare och farligare floder af annat slag.

Han var blygsam och stilla, men tyckte mycket om gossålderns vanliga lekar. Hans beslutsamma mod och djerfhet gjorde honom ofta till anförare bland kamraterna. Han grälade aldrig, men ville aldrig låta någon narra sig. Han nyttjade aldrig fula ord och var en flitig gosse, men tyckte icke om att arbeta på sin faders garfveri. Han önskade erhålla en anständig uppfostran och blifva landtbrukare eller handelsman. Hans fader gillade icke denna plan, och tillfälle visade sig

att sända honom till West Point, såsom kadett vid Förenta Staternas militäriska akademi. Han var vid denna tid sjuårig. Han intog ingen hög ställning inom sin klass, utom i matematik och dermed beslägtade studier — ingeniörs- och militäriske vetenskap.

Den 1 juli 1843 blef Grant utnämnd till 2:dre löjtnant i Förenta Staternas armé. Tidigt i nov. skulle han fullgöra sina sysslor inom regementet. Hans lif blef sedermera fullt af strider och befordringar; och under tiden gifte han sig 1848 med miss Julia T. Dent, äldsta dottern till en rik köpman i St Louis. När fredstid inträffade, var han för en kort tid landtbrukare och köpman och egnade sig åt affärer, som om han aldrig vetat af något annat. Men när det borgerliga kriget utbröt, kastade han sig midt i dess buller och faror. Hans åtgöranden såsom befälhafvare voro skickliga; och hans planer och företag sällan annat än lyckliga — de voro mot slutet beständigt lyckliga.

Efter kriget hade Grant sitt hufvudquartier i Washington; och den 25 juli 1866 blef han general öfver Förenta Staternas armé. Sedan han af en stor

majoritet blifvit vald till president, insattes han i detta höga embete — det högsta hans land kan tilldela — den 4 mars 1869. Vid slutet af de fyra åren blef han äfven *med stor majoritet* omvald. Det var många frågor som skulle afgöras med afseende på det nyligen utförda kriget och dess följder, så väl som med afseende på handel och penningväsendet; men general Grants duglighet bekräftades genom hans omväljande till president och genom den allmänna belåtenheten med hans åtgärder.

Den forne presidentens personliga vanor och smak äro mycket enkla. Han är högst afhållsam, och under hela hans vestra fälttåg voro officerarne vid hans stab förbjudna att föra

General Grant.

viner och starka drycker med sig i lägret. Han har aldrig varit hågad för att hålla tal, och är i så fall rädd för offentligheten; men i hemmet, omgifven af vänner, talar han flytande. Han går alltid till botten med saken, och hans omdöme är välbetänkt, ärligt och sant. Hans minne är godt. Han är en sann vän och en ädelmodig fiende. Man kan med skäl gifva honom plats bland de klokaste och försigtigaste statsmän.

Snart efter det hans embetstid var fulländad, kom han på besök till Europa. I England, Frankrike, Sverige och flera länder har han blifvit mottagen med många hedersbevisningar.

Tältlif.

Patriarkerna bodde vanligen i tält, så gjorde äfven deras efterkomma till stor del, hvarför vi på många ställen i skriften finna antydningar på tältlif. I Abrahamslif förekommer gång på gång omnämmandet af tält. „Han slog upp sitt tält, så att han hade Betel

vesterut och Aj österut och bygde der åt Herren ett altare och åkallade Herrens namn“ (1 M. 2: 8). „Så tog Abraham sitt tält upp och kom och bodde i Mamre lund, som är vid Hebron, och bygde dersammastädes åt Herren ett altare“ (1 M. 13: 18). „Och Herren syntes honom i Mamre lund der han satt i sitt tälts dörr, då hetast var på dagen“ (1 M. 18: 1). Då han satt der var hans hustru derinne i tältet (v. 9). „I samma tält var det som Isack införde Rebecka, då hon hade blifvit hans hustru“ (1 M. 24: 47). Han flyttade sedan sitt tält, likasom hans fader gjort

(k. 26: 17) och bygde altare åt Herren (v. 25.). Jakob lefde samma lif och bodde såsom hans fader och farfader bott i tält (k. 31: 25).

Under den långa ökenvandringen bodde Israels barn i tält, hvilka de flyttade från ställe till ställe och uppslog dessa tält i lägerform enligt den föreskrift som Gud gifvit. Dessa tält hade de med sig in i Kanaan, hvilket vi finna deraf, att Akan dolde det undångömda i sitt tält.

Under krigstider, då hären drog från ställe till ställe, bodde soldaterna i tält. Denna sed har sedan blifvit antagen af arméer i olika delar af världen.

Den som var upphofsmannen till nomadlivet och „fader för dem som bo i tält och hafva boskap“, d. ä. flytta omkring med sina hjordar, hette Jabal och omnämnes redan i 1 Mos. 4: 20. Så tältlifvet är ganska gammalt.

Ställen finnas i ordet, der uttrycket tält antyder ett osäkert, ovaraktigt och tillfälligt vistande. T. ex. „om denna hyddan eg. tälthyddan nedtagen

TÄLTlif.

varder.“ Här tänker aposteln sig en flyttning såsom pilgrimer brukade flytta från ort till ort. Men denna flyttning blir ej från tält till tält utan ifrån en jordisk tälthydda till ett hus, som „Gud bygt, det evigt är i himlarne.“

Det säges att Jesus „bodde ibland oss“ eg. tältade eller slog upp sitt tält ibland oss. Det var ett tillfälligt besök. Han hade varit på ett annat ställe förut, nämligen hos Fadren af evighet; han gick till Fadren och lefver der i all evighet.

Ännu i dag finnas nomadstammar i och omkring detta land, der fordom patriarkerna

bodde i tält. Missionär Thomson, som i trettio år verkat i dessa trakter, säger: „hvarhelst man ser några stora ekar kan man vara säker på att der fordom fans en stad och der är nu beduinens tält. Dessa araber odla jorden och betala skatter såsom andra medborgare och föraktas därför af de egentlige öknens barn, hvilka icke ens vilja gifta sig med dessa, som på ett hederligt sätt vilja förtjena sitt bröd. Men dessa, sålunda förkastade af den verkliga arab-aristokratien hafva äfven sin grad, hvar-efter de mäta sin värdighet och skulle ej kunna låta sina döttrar gifta sig med de uslingar, som bo i hus och lefva ett civiliseradt lif. Hvilken massa af orimligheter och motsägelser är icke menniskan! Desse araber lefva i ytterlig fattigdom och obeskriflig smuts, men äro likväl stolta som Jupiter.

Men vi kunna lära något från dessa fattiga araber, som bo i tält och odla jorden, så föraktade de än äro. Min reskamrat i dessa trakter, sade till mig, att de gifva oss ett exempel på det lif, som de jordbrukande judarne förde, och hvarifrån kom det bekanta ordspråket: „till dina hyddor (tält) Israel!“ (1 Kon. 12: 16), och troligt är att det ständiga antydandet på tätlif, långt efter det de bosatt sig i Kanaan, grundar sig på verkligheter. I södra delen af Palestina bo jordbrukarne ännu i tält om somrarne, och vore jag en jordbrukare der, skulle jag hellre fördraga att bo i tält än i trånga hus i byarne, smutsiga och orena som de äro.“

Vid tanken på detta tätlif var det troligen som de gamle helige alltid kallade sig gäster och pilgrimer, som hade ingen varaktig stad. I dag voro de på en plats och i morgon på en annan. * Såsom Guds folk, böra vi hafva samma sinne som dessa och söka ett bättre land, det himmelska, der Gud har beredt oss en stad.

Det nuvarande Japan.

Intet land och ingen nation i Österlandet har väckt ett lifligare intresse än Japan, som så länge varit okänt och otillgängligt och nu plötsligt blifvit öppnadt och förvandladt. Det är ganska svårt att bilda sig en riktig föreställning om vare sig landet eller folket genom de enstaka fakta, som från olika kanaler gång efter annan nå

oss; men det är tydligt, att, ehuru vi icke kunna räkna japaneserna bland dem, som stå stilla och sätta sig emot allt framåtskridande, äro likväl deras förmögenheter oöfvade och det måste åtgå en lång tid, innan de kunna uppnå det mål de eftersträfva: nämligen en bildning, lika med vesterns.

Samhället delas i fyra klasser, hvilka egentligen kunna anses såsom endast två: d. v. s. handverkare, åkerbrukare och handelsmän utgörande de stumma undergifna massorna, som styras och bedragas af de förnämre; och aristokratien, som i alla grader utöfvar en myndighet såsom länsherrar, hvilken myndighet beständigt går dem ur händerna trots deras fåfänga bemödanden att tillskansa sig den. Öfver alla står likväl Mikadon, som regent såsom en andlig herskare genom gudomlig rättighet; och hvars öfvervälde icke ens förnekas af dem som offra sin monark åt sin egen fördel, eller missrepresentera honom genom sina handlingar.

Ett folk som är indeladt i kaster, är såsom en serie af nationen, den ena öfver den andra, hvilka man måste studera innan man kan döma om nationens karakter. I Japan kan man observera tre slags kaster — en minoritet af ädlingar, hofmän och uppkomlingar, som herska eller sträfva efter att herska; en aristokratisk kast af *daïmios* och *samuraï*, för närvarande bildande de tvenne partier, som kallas *kazoku* och *shizoku*; och slutligen folket, från den rike sidenköpmannen till den fattigaste bonden, gemensamt kallade *heimin*.

Kazokukkasten är delad i läger, hvilka nästan kunna betecknas med *konservative* och *liberale*, af hvilka de förstnämnde bibehålla de gamla sidenkläderna, bo i inhemska hus i Jeddos förstäder och omgifvas af följeslagare, som tjena dem med böjda knän. De äro otillgängliga för främlingar, tala blott sitt eget språk, hysa intet intresse för det nationella eller politiska lifvet, erhålla inga besök, utan tillbringa dagen med att sköta sina blommor, öfverse sina skatter, lyssna till kvinnornas sång och döda tiden med dylika barnsliga nöjen. Men det oaktadt gå deras söner till europeiska skolor, resa omkring jorden och växa upp under uppsigt af lärare och guvernörer, som göra dem till bortskämda barn snarare än till män. Sådant är det färglösa lifvet bland några af de ädlaste och äldste familjer i Japan.

Den liberale *kazokun* tycker om framåtskridande, eller hvad han *anser* såsom sådant. Han bygger sig ett hus i Jeddo af röd tegelsten med hvita stentrappor; håller sig en vagn, om han har råd dertill, beställer sina kläder från den närmaste europeiske skraddare, välkomnar utländningar i sitt hem, och är aldrig så glad som när han kan inflicka ett engelskt ord i sitt samtal.

De fleste personer af någon samhällsställning bland *shizokuklassen* äro antingen regeringen tillgifne eller ock sysselsatte med att motsätta sig densamma. De öfrige, 60,000 till antalet, fira ett lättjefullt lif och utgöra en börda för nationen. Kunskaper sprida sig likväl så småningom ibland dem, ty de hålla sina barn i de bästa skolorna; och man kan med skäl hoppas, att *de skola* bli visare än sina fäder.

Heiminklassen eller massan af folket är ytterligt fattigt. De användas uteslutande till dagsarbete, fråga icke efter hvad slags regering de hafva, och äro i ett tillstånd af fullkomlig passiv lydnad. De äro vänlige till sättet, tålige, älskvärde och behagligare att umgås med än motsvarande klass i andra länder.

Lifsförnödenheter äro billiga, ty en person kan få tre goda måltider om dagen, bestående af fisk, kött, ris, grönsaker och te, för omkring 11 kronor i månaden i städerna, och för hälften af denna summa på landet.

På senare tider har regeringen vinnlagt sig om upplysningens och bildningens befordran, med en ifver som uppväcker beundran. Elementarundervisning har aldrig fattats i Japan, ty alla barn ha blifvit skickade till skolan; och det är sällsynt att träffa någon som icke kan läsa, men dervid stannar det för de lägre klasserna. Nu kunna likväl alla erhålla undervisning, och det så billigt, att ingen, af brist på medel, behöfver gå miste derom. Det fins nu en mängd skolor, och Mikadon besöker sjelf alltid den s. k. Kejsarliga skolan då lästerminen börjar. Der finnas icke mindre än 39 professorer och 349 studenter, som förses med en klädedräkt och behöfliga böcker, utom det att de ha tillträde till ett godt bibliotek och vidsträckt laboratorier. Utom detta universitet finnas många enskilda skolor, både i Jeddo och andra städer, der de få lära sig europeiska språk och vetenskaper.

Det svagare könet har icke blifvit utestängdt från dessa fördelar, ty den unga kejsarinnan

har sjelf med en stor summa bidragit till uppförande af en normalskola för flickor, och visat det största intresse för dess framgång. Amerikanska fruntimmer förestå denna skola, så väl som många enskilda, och undervisa i språk, i synnerhet engelska samt i tarfliga handarbeten.

Den japanesiska litteraturen är mer besynnerlig än intressant; listan på historieberättare är lång och deras stil entonig, mera liknande en torr tidningsfakta än något annat. Händelser berättas på ett tillbörligt sätt, men man tager icke mera notis af en revolution än af en duell; och om en sammansvärjning berättar man med lika stort sinneslugn som om en meteorologisk iakttagelse.

Deras poesi är af föga värde, och, med undantag af ett uttryck af ett ljuft svärmod, är den alldeles i saknad af det poetiska elementet. De populära berättelserna äro förunderligt barnsliga, och deras åsikter om lifvet märkvärdigt ensidiga. Berättelser för ungdom hafva till syftemål att förena nytta med nöje; och sättet på hvilket de äro försedda med moral, kan bäst visas genom ett exempel. Låtom oss följa historieberättaren, då han är som lifligast, omgifven af en grupp barn ute på en gård. Han håller en stor paraply öfver sitt hufvud, fötterna på en pall samt en käpp i den fria handen, för att varna för ouppmärksamhet. Låtom oss lyssna.

„Det var en gång en tjenare, som var så okunnig, att han icke kunde läsa. Hans herre, en *daimio* af mycket grymt sinnelag, fann honom vara till föga nytta och skickade honom en dag till en vapensmed, af hvilken han ämnade köpa ett svärd af utsöktaste stål. I brevet, som tjenaren fick medtaga, uppmanades vapensmeden att pröfva svärdet genom att afhugga brefbärandens hufvud. Den stackars tjenaren kände sig mycket smickrad öfver att hans herre skickade honom i ett så viktigt ärende; men när han skulle öfver en flod, tappade han det dyrbara brevet i vattnet. Han fattade skyndsamt tag i papperet och lade det på stranden för att torka. Under det han tåligt satt och väntade på denna process, gick en *samuraï* förbi, läste brevet och sade: „stackars kräk; det der innehåller din dödsdom: det är en befallning att pröfva ett svärd på din hals!“ Vår man kastade bort brevet, afsade sig en så omensklig herres

tenst och antogs af sin nye vän såsom bärare. Full af blygsel öfver sin okunnighet, lärde han sig läsa, blef en vis man, steg högt i rang och ådrog sig slutligen kejsarens uppmärksamhet, som upphöjde honom till samma ställning som hans forne grymme herre, hvilken han snart gjorde ett besök. I det han erbjöd honom några dyrbara presenter, helsade den forne tjenaren och sade: „jag tackar eder på det upprigtigaste, att ni varit orsak till min framgång genom att lära mig inse okunnighetens faror.“

Helsosam gudsfruktan.

Predikan af pastor *Talmage*.

„Jag vill mätta honom med långt lif.“
Ps. 91: 16.

Genom misstag af religionens vänner har gudsfruktan förnämligast blifvit sammanställd med sjukbäddar och kyrkogårdar. Hela ämnet luktar för många af idel klorin och karbolsyra. Det fins personer, som icke kunna uttala ordet religion utan att deri tycka sig höra ljudet af grafstenschuggarens mejsl. Det är hög tid att

Afgudadyrkan i Japan.

Slutligen kunna vi icke underlåta att känna, att Japan har satt sig ett utomordentligt mål före, och är mer benäget för att utföra det fort än att göra det väl. Det har många ideer i hufvudet, men de äro ännu oklassificerade. Landet behöfver vidsträcktare begrepp om lifvet, pligten samt om mensklighetens bestämmelser; och dess verkliga framsteg beror af att detta erhålles. Att säga att landet behöfver kristendomen, är att uttala en tydlig sanning, och enligt all sannolikhet har det börjat sin civilisation från orätta ändan.

denna åsigt förändras, och att religionen, i stället för att bli framställd såsom en likvagn, hvilken bär bort de döda, framställes såsom en vagn, i hvilken de lefvande skola segra.

Religionen ökar på ett härligt sätt våra lifskrafter, i stället för att minska dem. Den är helsosam och läkande. Den är nyttig för ögonen, för öronen, för mjeltsjuka, för matsmältningen, för nerverna, för musklerna. När David i en annan psalm beder om, att gudsfruktan måtte blifva rådande, talar han icke om den såsom om en sjukdom, ett aftynande eller ett anfall af moralisk och andlig kramp;

han talar derom såsom om "alla folks helse," under det Gud i texten lofvar de gudfruktige långt lif, sägande: "jag vill mätta honom med långt lif, och jag skall bete honom min salighet."

Förhållandet är, att män och kvinnor dö alltför snart. Det är hög tid att religionen går hand i hand med vetenskapen i att försöka göra människorna mera långlivade.

Adam lefde 930 år, Metusalah 969 år. Så sent som under Vespasiani regering funnos på samma gång i hans rike 45 personer, som voro 135 år gamla. Så långt fram som i 16:de århundradet dog Peter Zartan vid 185 års ålder. Jag påstår icke, att gudsfruktan skall återföra människosläktet till den lifslängd det uppnådde före floden — detta vore icke önskligt — men jag säger att människornas lifslängd skulle storligen förökas genom gudsfruktan.

I. Min afsigt är att visa, att praktisk gudsfruktan är förmånlig för vår lifslängd; jag bevisar det först, och på god auktoritet, af det faktum, att den gör vården om vår helse till en bestämd kristlig pligt. Om vi skola stiga tidigt eller sent upp, om vi skola förtära lättsmält eller svårsmält föda, äro frågor som ofta hänföras till nyckfullhetens område; men den kristne höjer detta helsoproblem till det *ansvariga* och *gudomliga*. Han säger: "Gud har gifvit mig denna kropp och han har kallat den den helige Andes tempel. Att nedbryta dess altare, att grusa dess pelare och rifva ned dess murar är ett gudsföraktande helgerån."

Den kristne ser Guds handskrift på hvarje sida — både på den anatomiska och den fysiska. Han säger: "Gud har gifvit mig en underbar kropp för ädla syftsmål." Denna arm med sina trettiotvå märkvärdiga ben, försedda med fyrtiosex muskler, som alla lyda hjernans telegrafi — dessa 350 skålpund blod, som hvarje timme rusa genom hjertat — detta hjerta, som på tjugofyra timmar slår 100,000 gånger, sålunda på samma tid öfvervinnande motståndskrafter af 224,000,000 skålpunds vikt — ja, denna hela mekanism icke mera mäktig än ömtålig, samt lätt oroad och förörd, hur underbar är den icke!

Den kristne säger till sig sjelf: "om jag skadar mina nerver, om jag skadar min hjerna, om jag skadar några af mina fysiska förmö-

genheter, förolämpar jag Gud och åsamkar mig en svår vedergällning." Hvarföre befalde Gud leviterne att icke offra honom ofullkomliga och sjuka djur? Han ville säga oss i alla åldrar, att vi böra erbjuda Gud våra bästa krafter; och en person, som t. ex. genom fräseri förstör sin helse, gifver icke Gud ett sådant offer. Hvarför skref Paulus efter sin mantel i Troas? Hvarför skulle en så stor man vara orolig öfver en så obetydlig sak som en mantel? Jo, ty han viste, att med svagt bröst och rheumatism kunde han icke tjena Gud och församligen så kraftfullt som med en ledig andedrägt och rörliga fötter.

En förständig kristen borde anse det orimligt att om aftonen bedja Gud om hans beskydd, om han på samma gång utestängde all frisk luft från sin sängkammare.

Han kunde ju lika gerna ämna störta sig ned i vattnet, under det han både Gud bevara honom från att taga skada. Så länge man hänskjuter hela detta ämne om kroppens helse till nyckfullhetens område eller till bagaren, slagtaren, apotekaren eller klädeshandlaren, handlar man icke såsom en kristen. Tag vård om alla dina fysiska krafter, ty för allt måste du framhafvas för domen.

Hvad rättighet har någon till att förstöra den helige Andes tempel? Hvad är örat? Det är människosjälens hviskande galleri. Hvad är ögat? Det är ett af Herren bygd observeratorium, hvars teleskop öfverskådar himlarna. Hvad är handen? Ett redskap så underbart, att Charles Bell, den störste engelske anatomist och kirurg egnade en hel bok åt beskrifningen af handens bygnad.

Så märkvärdiga äro dessa kroppar, att Gud uppkallar sina egna egenskaper eller olika delar deraf. Hans allvetenhet kallas *Guds öga*. Hans allestädes närvaro är *Guds öra*. Hans allmagt kallas *Guds arm*. Himmelens fäste kallas hans *händers verk*. Hans lifgivande kraft är den allsmäktiges *andedrägt*. Om hans herravälde heter det: det skall vara *på hans axlar*. En kropp, som blifvit så ärad och som är så gudomligt bygd böra vi taga oss till vara att icke skada.

Om en person eger ett ur, som han kastar hit och dit, tappar på gatan eller drager upp när som helst och ibland helt glömmet att draga upp, skall väl det uret räcka lika länge som en annans persons ur, hvilket väl aktas,

ordentligt uppdrages och förvaras mot all skada? Sunda förnuftet gifver svar härför. Menniskokroppen är Guds ur. Var angelägen om att det icke går ned.

II. Jag anmärker för det andra, att praktisk gudsfruktan är förmånlig för vår lifslängd genom det faktum, att den utgör en protest mot utsväfningar, som skada och förstöra hel-san. Dåliga män och kvinnor lefva ett mycket kort lif. Deras synder döda dem. Jag känner hundratals *gode gamle män*, deremot känner jag icke sex *dålige gamle män*. Hvarföre? De senare bli icke gamle. Lord Byron dog vid trettiosex års ålder, förstörd af sina utsväfningar. Napoleon Bonaparte lefde icke mycket öfver medelåldern och dog sedan på St. Helena. En af hans läkare sade, att hans sjukdom härledde sig af öfverdrifvet snusande. Hjelden vid Ansterlitz, den man, som med ett steg af sin fot i mellersta Europa skakade jorden, dödades af en snusdosa! O, hur många känna vi icke, som i följd af sina utsväfningar icke kommit till sina halfva dagar! Tropisk gudsfruktan utgör en protest mot alla slags utsväfningar.

"Men," säger du, "kristne bekännare ha fallit; de ha blifvit druckne, ha varit oärlige m. m." Ja, men de kastade bort sin gudsfruktan, innan de bortkastade sin sedlighet. Om en människa kastar sig från en ångbåt ned uti hafvet och drunknar, kan man väl skylla ångbåten derför? Om en människa öfvergifver religionen och störtar sig i förderfvet, är väl det ett skäl för att tro, att gudsfruktan icke förmår uppehålla henne på den rätta vägen? Om den först nämde personen hade hållit sig kvar på ångbåten, hade han bevarat sitt lif; om den sist nämde hållit sig vid sin religion, hade han icke gått ned i djupet.

Det fins gamla människor, som skulle varit döda för tjugofem år sedan, om de icke egt skydd och jemvigt med religionen. Du har ingen större motståndskraft i dig sjelf än de hundratals, som i dag ligga på kyrkogårdarne slagne af sina egna laster. Doktorerna beskrefvo deras sjukdomsfall så behagligt de kunde: det kallades blodstockning i hjernan eller något annat; men de ormar och blåa flugor, som den yrande patienten tyckte sig se omkring sin hufvudkudde, visade hvad som felades honom. Du, gamle kristne man gick förbi

denne olycklige till dess du uppnådde den gyl-lene pelaren af en kristens lif. Du gick till höger, han till venster, det är hela skillnaden. O, om gudsfruktan är en protest mot alla slags utsväfningar, är den väl med rätta förmånlig för vår lifslängd. "Med långt lif vill jag mätta honom."

III. Gudsfruktan är förmånlig för vår lifslängd, emedan den borttager oron öfver våra omständigheter. Det är icke arbete utan oro som dödar människor. Då en människa blir en verklig kristen, öfverlemnar hon åt Gud icke blott sina böjelser, utan äfven sin familj, sina affärer, sitt rykte, sin kropp, sin själ — allting. Han är väl flitig, men aldrig misströstande. Hur kan han väl misströsta om sina affärer, då Gud till svar på hans böner säger honom när han skall köpa eller sälja och då allt hvad han vinner eller förlorar tjennar till hans bästa?

Antag, att du hade en öfvermåttan rik granne, som kom till dig och sade: "min herre, jag önskar att ni måtte vända er till mig i hvarje svårighet. Jag är er vän; jag disponerar 4,000,000 pund; när ni råkar i nöd, så skall jag hjälpa er. Ni kan få mina pennningar och mitt inflytande, här är min hand såsom säkerhet derför." Hur mycket skulle du väl då misströsta om affärerna? Du skulle i stället säga: "jag skall göra det bästa jag kan, och för det öfriga vill jag lita på min väns frikostighet."

Mer än detta är utlofvadt åt hvarje kristen affärsman. Gud säger till honom: "jag eger hela världen; jag har alla resurser i mina händer och är din osviktige vän. När du råkar i svårigheter för affärers skull eller af andra orsaker, så kom till mig, och jag vill hjälpa dig. Här är min hand såsom underpant på en allsmächtig befrielse." Hur mycket skulle denne man hafva skäl att misströsta? Icke mycket. Hvilket lejon skulle våga sätta sin fot på denne Daniel?

"Åh," säger du, "här är en man, som bad Gud om välsignelse till ett visst företag, och han förlorade 5,000 pund derpå. Förklara det? Ja det vill jag. Der borta är en fabrik, och ett hjul går åt norr, det andra åt söder; det ena hjulet löper åt sidan, det andra lodrätt. Jag går till fabrikanten och säger: "o fabrikant, ditt maskineri är en motsägelse. Hvarför låter du icke alla hjulen gå

åt ett håll?" "Nåväl," säger han, "jag gjorde dem med afsigt så, att de skulle gå åt motsatt håll och de just härigenom frambringa det rätta resultatet. Ni kan ju gå ned och undersöka de mattor vi tillverka, så får ni själf döma." Jag går ned och beser mattorna, och jag är nödsakad att bekänna, att, fastän hjulen i denna fabrik gå åt motsatta håll, blir resultatet likväl vackert, och under det jag står der och betraktar det utsökta fabrikkatet, kommer ett gammalt skriftens språk för mina tankar: "alla ting samverka till det bästa för dem som hafva Gud kär." Ligger icke hvila i detta? Ligger der icke kraft och långt lif?

Antag, att en person alltid bekymrar sig om sitt rykte. Den ene säger att han ljuger, den andre att han är oärlig, och ett halft dussin tidningar anfalla honom. Han är i uppskakadt tillstånd och kan icke sofva om nätterna af oro och förtret, men religionen kommer till honom och säger: "menniska, Gud är på din sida; han skall taga vård om ditt rykte. Om Gud är för dig, hvem kan vara emot dig?" Hur mycket borde den mannen oro sig öfver sitt rykte? Icke mycket. Om en person, som, efter det han blifvit ruinerad, tog lifvet af sig, i stället för att taga upp en pistol ur fickan, hade tagit fram en bibel och läst deri, skulle ett själfmord mindre hafva blifvit begånget. O, I oroliga, feberaktiga världsmenniskor, försöken detta allsmäktiga lugnande medel, så skolen i lefva tjugofem år längre, i följd af dess stillande förmåga. Det är icke *kloral* eller *morfin* du behöfver, käre läsare, utan Jesu Kristi evangelium. "Jag vill mätta honom med långt lif."

IV. Praktisk gudsfruktan är äfven förmånlig för vår lifslängd af det skäl att den borttager all tärande oro angående *ett kommande lif*. Hvar och en önskar veta hvad som skall bli af honom. Om du går ombord på ett fartyg, vill du gerna veta, i hvilken hamn det skall inlöpa; om du stiger upp i en jernvägskupé, önskar du veta till hvilken station tåget går; ty om du säger mig, att du icke hyser *något intresse* för ditt framtida öde, skulle jag svara, att jag icke tror dig.

Innan jag fick saken afgjord i afs. på min framtida tillvaro, plågades jag af en sådan oro deröfver, att min helsa nästan förstördes. Det fins menniskor, som oroa sig till döds af dödsfruktan.

Jag önskar befria din själ från denna nedslagenhet och jag vill göra två eller tre försök. För det första kunde jag ju säga så här: "när du går ur tiden, är det enahanda antingen du varit god eller ond, antingen du trott sanning eller lögn — du skall i alla fall gå rakt in i härligheten." "Omöjligt," säger du. "Mitt sunda förnuft, så väl som min religion lär, att de goda och de onda icke för evigt kunna lefva tillsammans. Ni tröstar mig icke genom detta." Eller jag säger så här: "när du lemnar denna världen, skall du komma till ett mellantillstånd, der du kan bli omvänd och beredas till himmelen." "Omöjligt," svarar du, "ty der trädet faller, der blifver det liggande och jag kan icke till ett mellantillstånd uppskjuta den förbättring, som bör utfärdas här."

Eller jag säger som så: "det fins intet lif efter detta; då en menniska dör, är det slut med henne. Gräm dig icke öfver hvad du skall göra i ett kommande tillstånd; ty du skall ingenting göra." "Omöjligt," säger du, "det fins något som säger mig, att döden icke är *bihanget* utan *företalet*; att jag skall lefva för evigt. Min förmåga att tänka säger 'för evigt', min förmåga att känna säger 'för evigt', min förmåga att fröjdas och lida säger 'för evigt'."

Nåväl, mina tre försök varo fåfånga. Jag har blott ännu ett, och om detta icke duger, har jag intet mer att göra. En mäktig man vände en dag på en kulle utanför Jerusalem, under det himmelen fylles af klufna blixtar och jorden darrade, sitt bleka, sargade anlete mot himmelen och sade: "jag tager alla århundradens synder in i mitt eget hjerta. Jag är försoningen. Må jord, himmel och helvete vittna om att jag är försoningen!" Hammaren slog honom, spjuten genomborrade honom, och från himmelen skallade "syndens lön är döden!" "Den själ som syndar, han skall dö." "Jag vill icke frikänna den brottslige." Sedan försvunno åter blixtarne, jorden upphörde att darra och alla himmelens färger började forma sig till en regnbåge, väfd af Jesu fallande tårar; der var en röd färg såsom af blodsutgjutelsen; der var en blå färg såsom af hugg och stötar; der var en orange färg såsom af morgonrodnaden och grönt såsom af det himmelska löfverket. Längs den blå linien såg jag orden: "jag blef sargad för deras missgernin-

gars skull.“ Längs den röda linien såg jag orden: „Jesu blod renar från alla synder.“ Längs den gröna såg jag de orden: „löfven af livets träd tjenade till folkens läkedom.“ Och längs den orangefärgade såg jag de orden: „uppgången af höjden hafver oss besökt.“

Sedan såg jag att ovädret var förbi, att regnbågen steg allt högre, till dess den tycktes draga sig tillbaka till en annan himmel och plantera en pelare af sina färger på den ena sidan af den eviga kullen och den andra färgpelaren på den andra. Den reste sig högre och högre, tilldess en regnbåge omgaf tronen.

Emottag det offer som tillfredsställer Gud och låt misströstan fara. Tag kraften och ingivelsen af denna sanning. Gudsfruktan är solsken, och solsken är helsosamt. Gudsfruktan är frisk luft och vatten, och det är helsosamt. Gudsfruktan är värme, och den är helsosam. Fråga alla läkare, och de skola säga dig, att ett godt samvete och ljusa förhoppningar äro helsosamma. Jag erbjuder dig genom Kristus fullkomlig frid, både här och för det kommande.

Hvad önskar du i den tillkommande världen? Trädgårdar? Der finnas träd, som bära sin frukt alla månader. Vattenscenerier? Der fins livets ström, som utgår från Guds tron, klar som kristall och ett glashaf, blandadt med eld. Vill du ha musik? Der får du höra oratoriet Skapelsen sjungas af Adam, oratoriet Röda hafvet sjungas af Moses och oratoriet Messias sjungas af Paulus, under det erkeengelen leder de 144,000 som utgöra himmelens orkester.

Önskar du återförening med dina kära? Dina afidna äro der och vänta på att få kyssa dig, omfamna dig och smycka ditt hår med kransar. Du har varit van att öppna dörren på denna sidan grafven. Jag öppnar dörren på den andra sidan.

Ära vare Gud för denna starka, helsosamma religion. Den skall gifva dig kraft att lefva länge i denna värld, och i den tillkommande världen skall du ärfva evinnerligt lif. „Jag vill mätta honom med långt lif.“

„Slå mina får.“

En predikant hade en gång bestraffat sin församling på ett förskräckligt sätt, och då han gick ut ur kyrkan tilltalades han af en gammal man, som frågade honom: „skulle icke pastorn vilja predika öfver den texten: 'Herre, du vet allting, du vet att jag älskar dig. Jesu sade till honom: slå mina får?'“

„Nej, nej,“ sade pastorn, „du har orätt, han sade ej 'slå mina får' utan 'föd mina får.'“

„Ah, gjorde han det?“ sade den gamle mannen i det han såg på pastorn med en pröfvande blick. „Jag tänkte möjligtvis att pastorn hade läst 'slå mina får.'“

Pastorn såg med ens hvad han mente och kastade bort sin gissel och började som en vis man att föda sina får.

Får äro utan tvifvel dumma kreatur, men man kan ej piska oförståndet ur dem; och vår Frälsare har ej gifvit befallning åt någon af hans tjenare att slå hans får. De kunna gå vilse och mista rätta vägen, men det är herdens pligt att gå efter dem och söka att föra hem dem igen. Så gjorde den gode herden, som lät sitt lif för fåren; och det är deras göromål, som Herren har kallat att förkunna hans ord, att „föda Guds hjord,“ hvilken han har köpt med sitt eget blod. Salige äro de, som veta Guds vilja och göra den.

Gift dig icke med en drinkare.

Kära unga flickor, jag vill omtala en berättelse för er.

„Susanna,“ sade en kär vän till sin systerdotter, „jag önskar du icke måtte uppmuntra Harry Brown. Jag fruktar att hans grundsatser icke äro sådana, att han blir en god man, som kan göra en kvinna lycklig.“

„Men moster, det är ju icke något ondt med honom; och han är intressantare än någon annan ung man jag känner.“

„Du vet, Susanna, att han rökar och tar sig tillfälligtvis ett glas; och din morbror säger,

att då han icke är i fruntimmerssällskap, är hans tal ganska osedligt.“

„Men du vet att jag tycker om en god cigarr och Harry har alltid af de bästa; dessutom dricker han blott då han blir trakterad och han har till hälften lofvat att lägga bort det. Han kan icke heller glömma sig till den grad, att han talar fula ord i fruntimmerssällskap.“

Trots många varningar blef Susanna förlovad med Harry Brown några månader derefter; och sedan de blifvit gifta, var det intet som fördunklade deras lycka, utom det tillfälliga glaset. Vi behöfva icke teckna vägen nedåt förderfvet; men se på dem nu!

En vän, som för några månader sedan besökte Harrys fader, såg en dag en procession, som var både ömklig och löjlig. Först kom Harry med nedslokad hatt, söndriga kläder och skrämor i ansigtet, under det en svart lerpipa satt emellan hans tänder. Han utstötte en ström af förbannelser mot värden, som kört ut honom, för det han icke kunde betala hyran. Derefter kom hans hustru, bärande ett *spädt barn*; och bakom henne sju små barn, somliga barhufvade, alla barfota och föröfrigt klädda i smuts och trasor. Då Harry nu icke egde något hem, förde han sin familj hem till sin fader.

Under hela vintern hade de bott i ett gammalt hus, der fönstren till stor del voro utan glas, der få dörrar voro hela och trapporna och golf i förfall. Der hade den stackars hustrun — som ingen skulle känt igen såsom den för tolf år sedan så vackra Susanna — under en svår sjukdom omkommit af köld och hunger, om icke grannarne varit mildare än den man, som lofvat skydda henne. Är icke detta en sorglig taffa? Likväl bereda sig hundratals flickor en lika bedröflig framtid. Man kan icke mycket lita på manligheten hos en man som dricker, icke heller på hans mildhet och godmodighet. Kom ihåg den gamla satsen: „då vinet går in, går vettet ut.“ Om det fins något som gör en man lägre än djuren, är det dryckenskapen. Besinnen det, flickor! Den unge man, som ibland tager ett glas, kan bli den mest förnedrade drinkare; betänk dig, unga qvinna, innan du blir hans hustru!

Klosterlifvet avslöjadt.

(Forts. fr. föreg. nr.)

13 kap.

Min resa till Irland.

Från Boston skref jag till Bessie Murray, som mötte mig på morgonen den 10 juli och förde mig till Stevens House på Broadway. Hon sade mig att fader Walsh hade anordnat allting för min resa följande dagen, som var lördag. Han besökte mig i Stevens House vid middagstiden och stannade en timme. Han berättade då att dr Hays från staden Jersey skulle ock till Irland på besök och att han öfverlemnade mig åt hans beskydd på ångbåten „Hibernia“ tillhörande Anchorlinien. Derefter lemnade han mig, i det han lofvade att följande morgon sjelf komma med min biljett. På lördagsmorgonen infann sig Bessie Murray och underrettade mig att fader Walsh var mycket sjuk, så att han icke kunde gå ut på morgonen, men att han på eftermiddagen skulle medfölja dr Hays på bogserbåten och möta mig på ångfartyget. Fader Walsh hade gifvit Bessie 20 dollars att köpa biljett till första klassens hyttplats på Hibernia, men hon, drifven af en illvilja, hvilken jag icke kunde förklara, köpte en akterdäcksbiljett på „City of Baltimore“, tillhörande Imanlinien.

Utän att misstänka något svek, åtföljde jag Bessie, hvilken i stället för att föra mig till Hibernia, skaffade mig ombord på City of Baltimore, i det hon försäkrade mig, att fader Walsh skulle komma kl. 12 på bogserbåten i sällskap med dr Hays. Icke förrän ångbåten kastade ankar för att invänta bogserbåten som skulle medföra posten och några hyttpassagerare, upptäckte jag det spratt, denna qvinna spelat mig. Allifrån den stund jag gick ombord på ångbåten, satt jag på däck, ensam och öfvergifven. Jag var klädd i djup sorgdrägt och en lång slöja af krusflor dolde mitt ansigte för de många nyfikna blickar som rigtades mot mig. Jag hade märkt två prester ombord, som noga gånge akt på mig. Slutligen närmade sig den ene och tilltalade mig sålunda: „syster.“ Vid ordet syster spratt jag till af förvåning. Presten, som varseblef min förlägenhet, skrattade och sade: „Jag viste af ert utseende att ni var en förklädd syster, fastän biskopen der horta trodde att ni var en enka.“ Han satte sig bredvid mig, och jag omtalade för honom att jag rymt från klostret. Han presenterade sig såsom fader Flannery från New London, Canada, och sade mig att han ämnade resa på besök till sina vänner i Irland, i sällskap med sin biskop. Sedan presenterade han mig för biskop Walsh från New London, Canada.

Jag blef snart så matt af brist på föda, att jag gick ned i fruntimmerssalongen för att få lite frukost. Restauratrisen, en stor, groflemmad qvinna, kom in och bad mig först visa numret på min hytt, innan hon gaf mig något att äta. Jag räckte henne min biljett, utan att ana att det var en mellandäcksplats; och då hon såg på den, dref hon mig nästan ut ur rummet, under det hon ropade: „James, för denna qvinna till mellandäcket!“ „James“ kom och ledde mig ned till ett mörkt hål, der en mängd smutsiga män, qvinnor och barn voro samlade. Der funnos äfven några smutsiga madrasser, tennbägare och kittlar. Hvad ville allt detta säga? Jag sprang derifrån trots James och begaf mig åter upp till min förra plats.

Jag omtalade för fader Flammery den oförklarliga behandling jag rönt och visade honom min biljett. Han sade mig att Hibernia just gått förbi oss samt följde mig derefter till fruntimmerssalongen och bad restauratrisen gifva mig frukost. Sedan han en stund samtalat med biskop Walsh, rådde han mig att gå tillbaka med bogserbåten, om fader Walsh icke infunne sig. Båten kom, men ingen fader Walsh. Fader Flammery följde mig ombord på bogserbåten och jag varseblef ännu två präster bland de passagerare som gingo ombord på den stora ångbåten. Den ene igenkände jag såsom fader Mc Kenna från Newyork, men då jag var djupt beslöjad, kände han icke igen mig.

Då jag anlände till Newyork, gick jag tillbaka till Stevens House och skref ett bref till fader Walsh, i hvilket jag begärde en förklaring öfver dagens händelser. Han kom till hotellet på måndagen den 13 juli. Han sade att Bessie begått ett misstag och köpt biljett på en orätt ångbåt; att hyttbiljetten på Inmanlinien var dyrare än på Anchorlinien och då hon icke hade penningar nog, köpte hon en mellandäcksbiljett. Han sade vidare, att det hade förorsakat honom mycken smärta och oro; och han hade sändt en stor summa penningar i guld med fader Mc Kenna från Newyork på City of Baltimore, då Bessie sagt honom namnet på ångbåten. Han hade äfven försökt gå ombord på bogserbåten, men förbjöds, emedan han icke hade något pass.

Bessie Murray sade mig sedan sjelf, att hon med afsigt skaffat mig ombord på den orätta båten, emedan hon var rädd att jag skulle berätta der Hays om fader Walsh, och hon ville hellre „pinas i helvetet än låta fader Walsh vederfaras någon skada, ty hon älskade honom.“ Jag var angelägen att få afresa med den första ångbåt som afseglade; derföre kom fader Walsh på tisdagen till hotellet och gaf mig en hyttbiljett till ångbåten „Propontis.“ Han lofvade möta mig kl. 12 ombord på ångbåten (som skulle afsegla kl. 2 e. m.) och att då gifva mig något penningar i guld. Jag hade förlorat mitt bagage, emedan det blifvit skickadt ombord på Hibernia, så att jag var alldeles utblottad; men fader Walsh sade, att Bessie skulle få köpa mig en koffert och några färdiggjorda kläder och föra dem ombord på Propontis.

På onsdagen den 15 juli kl. 10 f. m. lemnade jag hotellet i en vagn och gick ombord på Propontis. Omkring en half timme efter min ankomst afseglade fartyget. O, min obeskrifliga förtviflan! Skeppet afseglade och jag egde inga penningar, inga kläder, ingenting! I min vilda sorg sprang jag till förste man jag mötte, neml. den förste restauratören och frågade honom, om „han icke kunde låta ångbåten stanna eller ock skicka mig till lands i en båt.“ Kapten Higginson försökte trösta mig, försäkrande mig att „min vän“ nog skulle skicka penningarne till kompaniets kontor i Liverpool, så finge jag dem vid framkomsten. Han var ledsen, sade han, att ångbåten afseglade före den utsatta tiden, men det kunde icke undvikas. Kaptenen presenterade mig för det enda fruntimmer som fans der bland hyttpassagerarne, fru kaptenskan Burnell. Jag gick ned i min hytt, der jag sedan kvarhölls i tretton långa ensliga dygn, i följd af sjösjuka och annan kroppslig svaghet. Jag tror jag skulle ha dött under denna resa, om icke förste restauratören, William Matthias, vårdat mig så ömt. Gud

välsigne honom! Han var i sanning en barmhertig Samarit mot mig på fartyget.

14 kap.

Ensam i ett främmande land. Min återresa.

Den 28 juli seglade Propontis in i Liverpools dockor. Passagerarne lemnade skeppet, men jag stannade ensam kvar ombord. Jag hade intet annat herberge. Återigen måste jag bero af människors barmhertighet. Jag egde inga penningar, inga kläder, och den vidsträckta oceanen skilde mig från mina få vänner. Det kunde likväl icke hjälpas. Jag måste vädja till den kyliga barmhertigheten, anlita ett motvilligt lemnadt deltagande och kanske få många, ja oräkneliga afslag innan man skulle vilja lyssna till min berättelse och afhjälpa ett enda af mina behof.

Förste restauratören var den ende, som till en del förstod min öfvergifna ställning; och han var en fattig man med hustru och fyra barn. För honom yppade jag mina afsigter. Jag önskade i sjelfva verket icke resa till Irland, ty klostrets murar visade sig för min inre syn såsom en lefvande graf. Jag fylles af en enda tanke, ett enda begär, och det var att återvända till mitt hem — och dö. Herr Matthias talade för mig hos kaptenen, som vänligen lofvade föra mig tillbaka till Boston, då han ämnade segla till Amerika den 11 augusti. Men plötsligt strandade mitt nyfunna hopp, då kapten Higginson efter några dagar erhöll order att segla till Medelhafvet.

Jag sade herr Matthias att jag ämnade göra min belägenhet känd för biskop Goss, den katolske prelaten i Liverpool. Följaktligen skaffade mig herr Matthias en vagn, och jag åkte till det biskopliga palatset, der jag af portvakten underrättades att den vördige biskopen tillbragte sommarmånaderna på ön Man och att der Porter, föreståndaren för jesuiterkollegiet, skötte hans plats under hans frånvaro. Jag begärde nu och erhöll ett samtal med der Porter. Jag framställde mitt ärende; men han nekade mig penningar, vare sig för att resa till Irland eller Amerika; men uppmanade mig att stanna i Liverpool och bo i ett af hans kloster. Härtill samtyckte jag till en del, då det tycktes vara min enda utväg. „Tiggare kunna icke få välja,“ och jag fick ju härigenom åtminstone tak öfver hufvudet.

Jag återvände till skeppet och omtalade för herr Matthias det beslut jag nästan fattat. Han var en god prestbyterian, och hellre än tillåta mig göra hvad han ansåg vara det samma som att gå i ett fängelse, erbjöd han mig att betala min återresa till mina vänner, om jag vore nöjd med en mellandäcksplats. Han sade, att om han hade råd, skulle han gerna betala en hyttplats, men jag mottog villigt den mellandäcksbiljett han skaffade mig på ångaren „Siberia“, tillhörande Cunardlinien, och han upphjelpste äfven min bristfälliga garderobe. William Matthias skall erhålla sin belöning af honom, som lofvat vedergälla t. o. m. en bägere vatten, gifven i hans namn.

Den 12 augusti 1868 gick jag ombord på Siberia och vände mitt ansigte mot min hemort. Under det skeppet låg i Queenstowns hamn, märkte jag en prest bland passagerarne. Han igenkände mig äfven såsom en nunna, emedan klosterlifvet gifver ansigtet ett egenomligt uttryck, hvilket icke på många år kan utplånas. Han var beständigt i ett rusigt tillstånd, och en

dag presenterade han sig sjelf för mig såsom fader Owens. Under loppet af vårt samtal bekände han, att han för dåligt uppförande blifvit suspenderad i Irland. Han visade mig ett bref från sin biskop, hvilken rekommenderade honom till en biskop i Amerika, der hans lastbara böjelser icke voro kända; och han väntade att der få en församling.

Vi hade seglat trenne dagars väg från Queenstown då en förfärlig storm uppstod, som varade nära tre dagar. O, hvilken fasa och förtviflan grep icke nu hundratal själar, som hvarje ögonblick väntade att slungas in i evigheten. Den 16 augusti, nära midnatten, störtade vi från våra bäddar ned i floder af vatten; luckorna voro öppna och vattnet rusade in på mellandäcket, så att vi blefvo genomdränkta. De gälla skriken, den vilda förvirringen, barnens rop, sjömännens sträfva röster, det vredgade vattnets brusande — utgjorde en scen, som ingen människotunga kan till fullo beskrifva; men det oakadt kände jag mig så trygg. Jag hade ingen fruktan för döden. Jag bekände mina synder för Gud och bad lugnt om att få dö.

Men det skulle icke blifva så. Stormen aftog, och mellandäcket med dess hundratal passagerare visade en eländig och obehaglig anblick. Jag kunde icke njuta af den grofva föda der tilldelades; och jag vet icke hvad som blifvit af mig, om jag ännu åtta dagar skulle ha varit tvungen att stanna der. Åter gaf Gud

mig en vän i pastor Green, en missionär, som med hustru och fyra små barn återvände från en nio-årig vistelse i Turkiet till sitt hem i Portland, i staten Maine. Denne herre kände sig dragen till mig och sade: „min fröken, ert utseende vittnar om, att ni icke är van vid sådana besvärligheter, som man måste genomgå såsom mellandäckspassagerare. Jag förstår att någon olycklig tillfällighet stält er hit. Jag vill tala med kaptenen, och om han tillåter, vill jag föra er in i min hustrus hytt. Ni kanske kunde hjälpa henne något med att taga vård om de små, ty hon är starkt angripen af sjösjuka.“ I följd häraf, tillbragte jag återstoden af resan på första hyttplats.

Siberia seglade till Boston. Herr Reade, kvartermästaren, som varit mycket vänlig mot mig, hjälpte mig i land, satte mig i en vagn och jag åkte till min systers hus, efter en frånvaro af sex veckor. Jag besvarade min systers frågor genom att omtala för henne alla mina oförrätter, pröfningar och motgångar, *hvilket allt jag trodde hon skulle hålla hemligt* och att hon äfven med sant qvinligt deltagande skulle skydda mig mot förnyade lidanden. Men jag hade ännu icke tömt den bittra kalken till dräggen: endast genom en degel af nya pröfningar kunde jag fullkomligt renas från katolicismens slagg.

(Forts.)

VERLDSKÄR OCH KRISTEN.*)

„Samten eder skatter i himmelen.“

Verldskär. Om jag eg - de en verld ut - af
Kristen. Har du tänkt på all rik - dom hos

Piano
eller
Orgel.

*) Denna sång, hvartill Mr Philip Phillips satt melodi, var mycket omtyckt på åtskilliga ställen, der han för några veckor sedan sjöng i vårt land. Hans son sjöng orden, som verldskär tänkes hylla, och fadren sjöng dem som kristen framställer. Nära slutet af sången brukade stundom fadren stiga upp från orgeln och lägga sin hand på sonens axel under det han sjöng: „om du egde all verlden“ etc., hvarpå sonen såg upp i fadrens ansigte och frågade: „kan jag få denna rikdom“ etc. Det hela var mycket rörande och framlockade många tårar ur folkets ögon.

The musical score consists of five systems, each with a vocal line (treble clef) and a piano accompaniment line (bass clef). The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The lyrics are written below the vocal line.

guld, en - dast tänk, O, hur lyck - lig jag då skul - le bli! Jag allt dyr - bart och skönt skul - le
 Gud, ar - ma själ, På den stad, som i him - - len är bygd? På dess por - tar, ju - ve - ler och

skaf - fa mig då, Och be - sö - ka all land, vän - da hem med min skatt, O, hur lycklig jag då skul - le bli!
 ga - tor af guld; På dess skönhet och glans af o - - sä - ge - lig art, Som för - va - ras af nåd åt hans folk?

Verldskär.

Jag ett slott skulle bygga af sten, o, så skönt,
 Så poleradt som skinande glas,
 Det omgifva med parker af kostliga träd,
 Med statyer, springvatten och rosor i mängd,
 Att dess like på jorden ej fans.

Kristen.

Har du tänkt på det hus Gud har bygt, arma själ,
 I sin härlighet för sina barn?
 Kan du bygga som han, hvilken verldarne gjort,
 Kan du pryda som han, som gjort himlarnes glans,
 Och allt skapadt uppfyller så rikt?

Verldskär.

Jag med tafvor vill pryda och skaffa mig vin,
 Mig omgifva med vänner och barn,
 Med musik och med dans mig förnöja så gladt,
 Aldrig frukta för brist och ej rädas för nöd,
 Och mitt nöje ej skulle ta slut.

Kristen.

Har du tänkt hur all rikdom flyr bort, arma själ,
 Och hur vänner och barn de dö bort?

Hur den starke blir svag och hur nöjet blir tomt,
 Och hur sinnena slappas och skönhet tar slut,
 Då vi nalkas den ändlösa dag?

Verldskär.

Jag då skulle få ära i verlden och namn.

Kristen.

Men det namnet, den äran dör bort.

Verldskär.

Fins det iafet, som jag då kan säga är mitt?

Kristen.

Om du egde all verlden, den vore ej din;
 Allt är hans, som i himmelen bor.

Verldskär.

Kan jag få denna rikdom hos Gud, kära vän,
 Och den äran, den boning hos Gud?

Kristen.

Den bereddes för dig och för mig och en hvar.

Båda.

Den i tro och i kärlek här följer hans ord
 Till sin himmelska sällhet han tar.